

MARGARIDA COLOMER

La festa major de Sant Miquel del Cros

Antigament les rondalles reunien la família i els pobles al voltant de la paraula; podien estar hores i hores escoltant els vells del poble, el joglar, que a més a més feia riure, el trobador que sabia històries i poesies o l'àvia que guardava en el seu pensament la història de la seva gent i l'elaboració quasi màgica dels plats més exquisits i de les herbes remeieres per guarir els mals de panxa.

Davant d'aquesta tradició eterna, el poble callava, obria el cor i les orelles i guardava en el seu pensament les rondalles, les poesies, les històries... I quan aquestes històries de la memòria oral passaven de generació en generació creixien, es transformaven amb el perfum de la fantasia dels seus interlocutors i així avui, gràcies a la nostra tradició escrita la podem anar escrivint i, a més a més de guardar-la en els pensaments, la podem preservar en els documents escrits.

Per això avui tinc ganes d'explicar-vos les meves vivències de l'antiga Festa Major de Sant Miquel del Cros. He pogut comprovar que hi ha molta gent que no la coneix: uns perquè són molt joves; altres perquè encara no vivien al barri. Aquest ha estat un estímul per seguir la tradició dels avis i les àvies del nostre poble.

Quan jo era petita vivia a Vilassar de Mar i recordo haver anat a la Festa Major de Sant Mi-

quel del Cros amb carro. Passàvem per camins de sorra rodejats de boscos de pins i garrofers; també recordo les vinyes amb els seus ramells de raïm i els pàmpols acolorits d'un verd i un vermell encès. Quan arribàvem, anàvem a can Bartrina i sèiem a taula. Hi devíem tenir algun familiar però ara no recordo qui era ni quin era el seu parentesc amb la meua família. Hi anava amb l'àvia Montserrat i amb l'Eulàlia, la meua mare.

Recordo que visitàvem la torre de can Garí, els jardins i el llac on hi havia gent que es passejava amb barquetes de rem. En una ocasió fins i tot vam visitar la casa per dintre. El meu record més impressionant és el d'una habitació que feia de teatre, amb cortines i altres ornaments extraordinaris. Jo només coneixia el teatre del Patronat de Vilassar i tot i que era més ampli, aquell em va semblar més luxós i singular ja que estava dins una casa.

Hi havia un envelat on a la tarda feien concert i a la nit ball. Era molt semblant al que teníem a Vilassar per Sant Joan. També recordo una munió d'homes a dins una mena de taverna on, curiosament, una de les finestres la utilitzaven de taulell per a servir les begudes tot i que a dins em sembla recordar haver-hi vist taules i cadires, però jo no vaig entrar-hi mai.

Al cap de molts anys —jo ja vivia a Mataró— els meus pares van decidir anar a la festa de Sant Miquel del Cros. Quan hi vaig tornar vaig poder observar alguns

canvis però encara guardava el perfum del record de la meua infantesa. La meua gran desil·lusió va ser que no ens van deixar entrar a la casa de can Garí; només vam poder fer una passejada pels jardins.

Hi vaig retornar alguns anys més tard amb les meves amigues. Algunes no ho coneixien. Recordo d'aquelles últimes visites els grans conreus i plantacions pageses amb les seves masies. Eren les terres més fèrtils d'Argentona, les terres riques, les de les patates Royal Kidney. Les masies més conegudes que ara puc recordar són: can Boba del Cros, can Portell, les Mateves, el Molí, el Viver, can Bartrina, can Duran, can Garí i el celler que a la vegada feia de botiga.

Com tots vosaltres sabeu, a partir de mitjans o finals dels seixanta, aquestes terres es varen vendre i s'hi van edificar els habitatges del veïnat del Cros que avui continua amb la tradició de celebrar la Festa Major de Sant Miquel. Una festa tan antiga i tradicionalment pagesa com altres del poble d'Argentona, amb els rituals religiosos i la gresca de totes les nostres festes.

Com podeu haver comprovat, explicar significa alhora reviure la tradició oral —encara que en aquest cas sigui escrita— i també difondre el nostre passat. Si fos possible fer-ho oralment encara seria més ric perquè es podria cuidar i fomentar l'amistat, la solidaritat, la tolerància, l'amor i la pau.

Fem-ho encara que sigui per escrit?

A partir de mitjans
o finals dels seixanta,
aquestes terres es
varen vendre i s'hi van
edificar els habitatges
del veïnat del Cros
que avui continua amb la
tradició de celebrar la
Festa Major de St. Miquel